

ĐỀ 1

I. ĐỌC HIỂU (5,5 điểm): Đọc văn bản sau:

MẸ VẮNG NHÀ NGÀY BÃO

Mấy ngày mẹ về quê
Là mấy ngày bão nổi
Con đường mẹ đi về
Cơn mưa dài chặn lối.

Hai chiếc giường ướt một
Ba bố con nằm chung
Vẫn thấy trống phía trong
Nằm ấm mà thao thức.

Nghĩ giờ này ở quê
Mẹ cũng không ngủ được
Thương bố con vụng về
Củi mùn thì lại ướt.

Nhưng chị vẫn hái lá
Cho thỏ mẹ, thỏ con
Em thì chăm đàn ngan
Sớm lại chiều no bữa
Bố đội nón đi chợ
Mua cá về nấu chua...

Thế rồi cơn bão qua
Bầu trời xanh trở lại
Mẹ về như nắng mới
Sáng ấm cả gian nhà.

*Tác giả: **Đặng Hiển** (Trích Hồ trong mây)*

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (1,0 điểm). Bài thơ *Mẹ vắng nhà ngày bão* được viết theo thể thơ nào?
Trình bày cách ngắt nhịp và gieo vần ở khổ một bài thơ?

Câu 2 (1,0 điểm). Trong khổ bốn bài thơ, bức tranh sinh hoạt gia đình khi mẹ vắng nhà hiện lên qua những hình ảnh, chi tiết nào? Em cảm nhận như thế nào về bức tranh đó?

Câu 3 (1,5 điểm). Chỉ rõ và nêu tác dụng của biện pháp tu từ trong 2 câu thơ sau:
“Mẹ về như nắng mới
Sáng ấm cả gian nhà.”

Câu 4 (1,0 điểm). Em hiểu hai câu thơ: “Vẫn thấy trông phía trong/nằm ấm mà thao thức” có ý nghĩa như thế nào?

Câu 5 (1,0 điểm). Qua bài thơ, tác giả ca ngợi điều gì? Từ đó, em rút ra bài học ý nghĩa nào cho bản thân?

Phần II. Viết (4,5 điểm)

Câu 1 (1,5 điểm). Qua văn bản ở phần Đọc hiểu, em hãy viết đoạn văn khoảng 7 dòng, nêu cảm nhận của em về vai trò của người mẹ trong gia đình.

Câu 2 (3,0 điểm). Viết một đoạn văn (khoảng 12 câu) ghi lại cảm nghĩ của em về một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ mà em yêu thích.

.....Hết.....

UBND XÃ BÁT TRÀNG
TRƯỜNG THCS BÁT TRÀNG

(Đề thi có 02 trang)

ĐỀ ĐÁNH GIÁ GIỮA HỌC KÌ I - NĂM HỌC 2025 - 2026
MÔN: NGỮ VĂN 7

Tiết 35,36 (Theo KHDH)

Thời gian làm bài: 90 phút (không kể thời gian phát đề)

ĐỀ 2

I. ĐỌC HIỂU (5,5 điểm): Đọc văn bản sau:

LỜI RU CỦA MẸ

Lời ru ân nơi nào
Giữa mênh mang trời đất
Khi con vừa ra đời
Lời ru về mẹ hát.

Lúc con nằm ấm áp
Lời ru là tấm chăn
Trong giấc ngủ êm đềm
Lời ru thành giấc mộng.

Khi con vừa tỉnh giấc
Thì lời ru đi chơi
Lời ru xuống ruộng khoai
Ra bờ ao rau muống.

Và khi con đến lớp
Lời ru ở cổng trường
Lời ru thành ngọn cỏ
Đón bước bàn chân con.

Mai rồi con lớn khôn
Trên đường xa nắng gắt
Lời ru là bóng mát
Lúc con lên núi thăm
Lời ru cũng gập ghềnh
Khi con ra biển rộng
Lời ru thành mênh mông.

(Lời ru của mẹ, Thơ Xuân Quỳnh, NXB Đồng Nai, 1997)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (1,0 điểm). Bài thơ *Lời ru của mẹ* được viết theo thể thơ nào? Trình bày cách ngắt nhịp và gieo vần ở khổ cuối bài thơ?

Câu 2 (1,0 điểm). Trong bài thơ, "lời ru" lại được so sánh với những hình ảnh nào? Qua đó, em cảm nhận được những ý nghĩa gì của lời ru?

Câu 3 (1,5 điểm). Cụm từ "lời ru" được lặp lại bao nhiêu lần trong bài thơ? Nêu tác dụng của việc lặp lại đó.

Câu 4 (1,0 điểm). Em hiểu hai câu thơ: "Lúc con nằm ấm áp/Lời ru là tấm chăn" có ý nghĩa như thế nào?

Câu 5 (1,0 điểm). Theo tác giả, khi con khôn lớn, "lời ru" đồng hành trong những hoàn cảnh nào? Em cần làm gì để lời ru của mẹ luôn có ý nghĩa?

Phần II. Viết (4,5 điểm)

Câu 1 (1,5 điểm). Qua văn bản ở phần Đọc hiểu, em hãy viết đoạn văn khoảng 7 dòng, nêu cảm nhận của em về vai trò của "lời ru" trong cuộc đời của con người.

Câu 2 (3,0 điểm). Viết một đoạn văn (khoảng 12 câu) ghi lại cảm nghĩ của em về một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ mà em yêu thích.

.....Hết.....

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ I
MÔN NGỮ VĂN LỚP 7
ĐỀ 1

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	5,5
	1	- Thể thơ: Năm chữ. - Cách ngắt nhịp, gieo vần: + Nhịp 2/3 và 3/2 + Vần: Vần chân, vần cách (nổi – lồi)	0,5 0,25 0,25
	2	- Những hình ảnh, chi tiết bức tranh sinh hoạt gia đình khi mẹ vắng nhà trong khổ thơ 4 + Chị hái lá cho thỏ + Em chăm đàn ngan + Bố đi chợ - Cảm nhận như thế nào về bức tranh: + Gia đình gắn bó, yêu thương. + Khi mẹ vắng nhà, mỗi người đều cố gắng, tự giác làm tốt phần việc của mình để cùng nhau vượt qua khó khăn.	0,5 0,5
	3	- HS xác định biện pháp nghệ thuật: so sánh (Mẹ – nắng mới) - HS xác định được tác dụng của biện pháp tu từ so sánh: + Làm cho hình ảnh thơ thêm sinh động, tăng sức gợi hình gợi cảm cho sự diễn đạt. + Gợi tả hình ảnh mẹ như một nguồn sáng, tỏa nắng ấm len lõi khắp nơi trong gian nhà. Làm nổi bật niềm vui sáng sủa và sự ấm áp mà mẹ mang lại cho gia đình + Thể hiện sự tinh tế và tài tình của tác giả trong việc sử dụng nghệ thuật so sánh; đồng thời thể hiện tình yêu thương dành cho mẹ.	0,5 0,25 0,5 0,25
	4	- Hs trình bày được ý nghĩa của hai câu thơ: “Vẫn thấy trông phía trong/nằm ấm mà thao thức”. + Sự cô đơn, trống trải khi thiếu vắng mẹ. + Nỗi nhớ mẹ da diết khiến ba bố con không thể ngủ được.	 0,5 0,5
	5	- Qua bài thơ, tác giả ca ngợi: Tình yêu thương, sự đoàn kết, gắn bó của các thành viên trong gia đình. - Bài học ý nghĩa cho bản thân: - Lòng biết ơn trước tình yêu thương, vun đắp và sự hi sinh mà người mẹ đã giành cho gia đình. - Biết đoàn kết, giúp đỡ anh chị em khi gia đình gặp khó khăn.	0,5 0,5
		PHẦN VIẾT	5,0
	1	<i>a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn.</i>	0,25
		<i>b. Trình bày được những cảm nhận về vai trò của người mẹ.</i> Gợi ý:	0,72

II		<ul style="list-style-type: none"> - Mẹ có vai trò vô cùng quan trọng : + Với con cái: mang thai, sinh con, chăm sóc con khôn lớn, luôn bên con, cổ vũ con, chấp cánh ước mơ cho con, sẵn sàng hi sinh tất cả vì con... + Với gia đình: mẹ là người nhen ngọn lửa hạnh phúc và giữ ngọn lửa ấy cháy mãi; mẹ kết nối yêu thương giữa các thành viên và là sợi dây bền chặt gắn kết tình cảm. - Nếu không có mẹ, tổ ấm sẽ vắng bóng nụ cười, sẽ thiếu đi sự ấm áp. 	
		<i>d. Diễn đạt:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp, liên kết các câu trong đoạn văn	0,25
		<i>e. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vai trò của mẹ, có cách diễn đạt hiệu quả, mới mẻ.	0,25
2		<i>a. Đảm bảo cấu trúc đoạn văn nêu cảm xúc.</i>	0,25
		<i>b. Xác định đúng yêu cầu của đề</i> Đề bài: Viết đoạn văn khoảng một trang giấy ghi lại cảm xúc của em về một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ mà em yêu thích.	0,25
		<p><i>c. HS có thể triển khai đoạn văn theo nhiều cách, nhưng cần đảm bảo các yêu cầu sau:</i></p> <p>Yêu cầu đối với đoạn văn ghi lại cảm xúc về một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu được bài thơ và tác giả. Nêu được ấn tượng, cảm xúc chung về bài thơ. - Diễn tả được cảm xúc về nội dung và nghệ thuật, đặc biệt chú ý tác dụng của thể thơ bốn chữ hoặc năm chữ trong việc tạo nên nét đặc sắc của bài thơ. - Khái quát được cảm xúc về bài thơ. <p>* Dàn ý chung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mở đoạn: <ul style="list-style-type: none"> + Giới thiệu bài thơ, tác giả + Nêu khái quát ấn tượng, cảm xúc về nét độc đáo, có ý nghĩa nhất của bài thơ - Thân đoạn: <ul style="list-style-type: none"> + Nêu cảm xúc về nội dung và nghệ thuật của bài thơ (số tiếng trong mỗi dòng, vần, nhịp, hình ảnh, biện pháp tu từ, tình cảm, cảm xúc, thông điệp của tác giả) - Kết đoạn: <ul style="list-style-type: none"> + Khái quát lại cảm xúc, ấn tượng về bài thơ 	2,0
		<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
		<i>e. Sáng tạo:</i> Bố cục mạch lạc, lời kể sinh động, sáng tạo	0,25

ĐỀ 2

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	5,5
	1	- Thể thơ: Năm chữ. - Cách ngắt nhịp, gieo vần: + Nhịp 2/3 và 3/2 + Vần: Vần chân, vần liền (rộng – mông)	0,5 0,25 0,25
	2	- "lời ru" trong bài thơ được so sánh với những hình ảnh: + Tấm chăn + Bóng mát - ý nghĩa của <i>lời ru</i> : Lời ru là tượng trưng cho tình yêu và sự chăm sóc vô điều kiện của mẹ dành cho con.	0,5 0,5
	3	- Cụm từ " <i>lời ru</i> " được lặp lại 11 lần - HS xác định được tác dụng tác dụng của việc lặp lại cụm từ " <i>lời ru</i> ": - Gây cảm xúc mạnh, tạo tính nhạc, giọng điệu tha thiết, sâu sắc, tăng sức gợi hình, gợi cảm cho bài thơ. - Vừa nhấn mạnh sức sống của lời ru theo suốt hành trình của con, vừa làm nổi bật tình mẫu tử cảm động. Lời ru của mẹ đã nuôi dưỡng tâm hồn, tạo sức mạnh cho con vững tin trên đường đời. - Tác giả trân trọng giá trị của lời ru, ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng. Đồng thời mong mỗi người con hãy biết ơn, khắc ghi tình mẫu tử.	0,5 0,25 0,5 0,25
	4	- Hs trình bày được ý nghĩa của hai câu thơ: "Lúc con nằm ấm áp/Lời ru là tấm chăn". + Lời ru hóa thành "tấm chăn" sưởi ấm và mang đến sự an toàn cho giấc ngủ của con. + Thể hiện tình yêu thương của mẹ dành cho con, mong muốn mang đến cho con những điều tốt đẹp nhất..	0,5 0,5
	5	- Theo tác giả, khi con khôn lớn, " <i>lời ru</i> " đồng hành trong những hoàn cảnh: + Trên đường xa nắng gắt + Lúc con lên núi thăm + Khi con ra biển rộng - Để lời ru của mẹ luôn có ý nghĩa e cần: + Thấu hiểu được những vất vả hy sinh của mẹ. + Cần thể hiện lòng biết ơn đối với mẹ. + Học tập thật tốt để trở thành người có ích	0,5 0,5
		PHẦN VIẾT	4,5
	1	a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn. b Trình bày được những cảm nhận về vai trò của " <i>lời ru</i> " trong cuộc đời của con người. * Một số gợi ý sau:	0,25 0,75

II		- Hình ảnh “lời ru” là biểu tượng của tình yêu thương vô bờ bến, sự chăm sóc, vỗ về của mẹ đối với con trong suốt hành trình trưởng thành, không bao giờ thay đổi theo thời gian. - Trong cuộc đời của mỗi con người, lời ru có vai trò như một nguồn động viên, là điểm tựa tinh thần vững vàng, giúp con mạnh mẽ bước qua mọi khó khăn, thử thách.	
		d. <i>Diễn đạt</i> : Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp, liên kết các câu trong đoạn văn	0,25
		e. <i>Sáng tạo</i> : Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vai trò của mẹ, có cách diễn đạt hiệu quả, mới mẻ.	0,25
	2	a. <i>Đảm bảo cấu trúc đoạn văn nêu cảm xúc.</i>	0,25
		b. <i>Xác định đúng yêu cầu của đề</i> Đề bài: Viết đoạn văn khoảng một trang giấy ghi lại cảm xúc của em về một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ mà em yêu thích.	0,25
		c. <i>HS có thể triển khai đoạn văn theo nhiều cách, nhưng cần đảm bảo các yêu cầu sau:</i> Yêu cầu đối với đoạn văn ghi lại cảm xúc về một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ. - Giới thiệu được bài thơ và tác giả. Nêu được ấn tượng, cảm xúc chung về bài thơ. - Diễn tả được cảm xúc về nội dung và nghệ thuật, đặc biệt chú ý tác dụng của thể thơ bốn chữ hoặc năm chữ trong việc tạo nên nét đặc sắc của bài thơ. - Khái quát được cảm xúc về bài thơ. * Dàn ý chung - Mở đoạn: + Giới thiệu bài thơ, tác giả + Nêu khái quát ấn tượng, cảm xúc về nét độc đáo, có ý nghĩa nhất của bài thơ - Thân đoạn: + Nêu cảm xúc về nội dung và nghệ thuật của bài thơ (số tiếng trong mỗi dòng, vần, nhịp, hình ảnh, biện pháp tu từ, tình cảm, cảm xúc, thông điệp của tác giả) - Kết đoạn: + Khái quát lại cảm xúc, ấn tượng về bài thơ	2,0
		d. <i>Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
		e. <i>Sáng tạo</i> : Bố cục mạch lạc, lời kể sinh động, sáng tạo	0,25

BGH

Tổ trưởng CM

GV ra đề

Đỗ Thị Nhất

Vũ Thị Quỳnh Trang

Trần Thị thu Hà

